

építész és az orgonista közös munkája folytán készül el. Az eredmény egy modern, környezetéhez harmonikusan igazodó hangszer. Gabriel Isenberg és Peter Mascher Liesing im Lesachtal új Salomon-orgonájáról és történetéről ad tájékoztatást. A korábbi, 1903-ban épült pneumatikus, 10 regiszteres hangszert 1922-ben helyhiány miatt, (az orgonista tiltakozása ellenére) a mennyezet alá szorított új, második karzatra tették. Ennek eredményeként az orgona 60%-a „láthatatlanná” vált. Miután az előbbi hangszer Horvátországba került, 2004-ben, a templombelső restaurálásakor, hosszas viták eredményeként lebontották a felső karzattal, és egy új, kétmanuálos, 14 regiszteres orgonát építettek a régi alsó karzatra.

A lap a hazánkban megrendezett 52. *Nemzetközi Orgonakonferencia eseményeiről* is hírt ad. A cikk német szerzői 40 hangszert láttak hazánkban, melyek főként az 1950-es évek után épültek (így a történeti orgonaépítéssel bemutatása szűkösen tűnt). A beszámoló szerint a nagy, vagy egyenesen nyomasztó orgonahangzás magyarországi kedveltségéről sok új hangszer és néhány előadó produkciója is tanúskodott. A részletes tudósítás színes, eseménydús napokról számol be. Összefoglalásul ez áll a cikk végén: „sikeres konferencia volt, amelyet újból szívesen átélné az ember”.

A hírovatból többek között arról értesülhetünk, hogy a *Német Zenei Tanács Tájékoztatói Központja* (Deutsche Musikinformationszentrum) új honlapot létesített (www.miz.org), melyen nyilvánosan meghirdetett zenei kurzusokról, szemináriumokról, kongresszusokról, továbbképzésekről kaphat közelebbi tájékoztatást az érdeklődő. 2004-ben másfélezer rendezvény leírása volt olvasható a keresési rendszerrel ellátott, népszerű honlapon.

Méhes Balázs

Musikzeitung IV (2005) december

1997-ben alakult meg a müncheni székhelyű, *Gesellschaft für Deutsche Musikultur im Südöstlichen Europa* nevű egyesület, mely a délkelet-európai német-ség zenetörténetének feldolgozását, múltbeli és jelenkori zenekultúrájának dokumentálását és széleskörű megismertetését tűzte ki céljául. A társaság érdeklődési körébe tizennyolc, többnyire a történeti Magyarország területén található tájegység tartozik, egykor valamennyin éltek virágzó német közösségek is. A társaság 2001 óta évenként, A4-es formátumban megjelenő közlönye a *Musikzeitung*. A legutóbbi, 4. szám 52 oldalán a tudósítások, méltatások, megemlékezések között ismét számos egyházzenei vonatkozású írás olvasható.

A címoldalt a kétszáz éve, 1806-ban elhunyt *Michael Haydn*, egykori nagyváradi „Domkappellmeister” képe díszíti. A váradi székesegyházban az évfordulón, 2006. június 1-én, a szerző Cirill és Metód tiszteletére 1758-ban írt miséje és Belényesen 1760-ban komponált hat Salve Reginája hangzik majd fel. (A művek 2005-ben Münchenben jelentek meg először nyomtatásban.) Taval, 2005. május 12-én ugyanezen a nagyváradi helyszínen Haydn utódjára, *Carl Dittersre* emlékeztek, többek között az 1769-ben keletkezett C-dúr mise előadásával.

A lap a romániai *Allgemeine Deutsche Zeitung*tól átvett terjedelmes riporttal köszönti 65. születésnapján Eckart Schlandtot, a brassói Feketetemplom immár több mint négy évtizede szolgáló orgonistáját és Bach Kórusának most visszavonult vezetőjét. (A neves muzsikussal készült korábbi riportunkat lásd lapunk II (1994/95) évfolyamának 371–372. lapjain!) Erdély másik jelentős orgonistaszemélyiségének, a nagyszebeni *Ursula Philippinek* pályájáról müncheni vendégszereplése kapcsán Franz Metz, az újság szerkesztője közöl beszámolót. Ugyancsak egy erdélyi orgonista és karmester, a fiatal *Steffen Schlandt* tevékenységéről olvashatunk Wolfgang Wittstock tudósításában. Steffen Schlandt Kolozsvárt, majd Németországban (Trossingen, Würzburg) folytatott zenei tanulmányokat. Jelenleg a brassói egyetem zenei fakultásának oktatója és —édesapja utódként— a brassói Bach Kórus vezetője. Kezdeményezésére és irányításával 1999 óta augusztus vasárnapjain a híres *prázsmári (Tartlau) erődtemplomban* is rendeznek hangversenysorozatot „Diletto musicale” néven.

Az újságban rövid ismertetést olvashatunk a nagyváradi székesegyház jelenlegi orgonistájának, *Kristófi János Zsigmondnak* a közelmúltban megjelent lemezeiről, melyeken a művész nemcsak orgonál, hanem a 2002-ben a Partiumi Keresztyén Egyetem hallgatóiból alakított Michael Haydn Kórust is vezényli. Az együttes 2006 májusában salzburgi és müncheni vendégszereplésre indul.

Johannes Killyen és Thealinde Reich részletes tudósításaikban az 1918-ban elhunyt brassói evangélikus kántor és orgonista, *Rudolf Lassel Máté-passiójának jelenkori történetéről* számolnak be. Lassel a szenvedéstörténetnek csak első, nagycsütörtöki szakaszát zenésítette meg, melyből a nagyszebeni Bach Kórus előadásában, Kurt Philippi vezényletével a közelmúltban lézerlemez-felvétel is készült. A befejezetlen passió második részét —mai zenei nyelven, de Lassel apparátusát (kórus, szólisták, orgona) átvéve— 2005-ben *Hans Peter Türk kolozsvári zeneszerző* írta meg.

A „Hangszerek” rovatban Klaus Dietrich Untsch, feketehalmi (Zeiden) orgonista *a höltövényi (Heldsdorf) XVIII/XIX. századi orgona* tervezett restaurálásáról tudósít, Franz Metz pedig *a mária-radnai ferences kegytemplom százesztendős Wegenstein-orgonájának* (II/26, pneumatikus kúpládák) építéstörténetét, az értékes romantikus hangszernek a vidék vallási és kulturális életében betöltött szerepét ismerteti.

Rövid írásból értesülhetünk arról, hogy a Landshuti Városi Múzeum gondozásában napvilágot látott az először 1777-ben megjelent katolikus énekeskönyv, az ún. „*Landshuter Gesangbuch*” hasonmás kiadása. Az énekeskönyv nemcsak a délnémet vidékeken terjedt el, hanem igen kedvelt volt a Habsburg Birodalom keleti területeinek német telepesei körében is. Michael Haydn által később átdolgozott, „*Hier liegt vor Deiner Majestät*” kezdetű miseéneke ma is gyakran felhangzik a délkelet-európai német szórványgyülekezetek templomaiban [Lásd róla Watzatka Ágnes írását lapunk előző, XIII. évfolyamának 459. skk. oldalain! *A Szerk.*].

A Társaságról, újságjáról és más kiadványairól további tájékoztatás olvasható a *www.suedost-musik.de* honlapon.

Enyedi Pál